

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	19 Mehefin 2024
Pwnc:	Adroddiad blynyddol y Gymraeg 2023-24
Pwrpas yr adroddiad:	Cynnig yr adroddiad blynyddol i graffu arno cyn ei gyflwyno am gymeradwyaeth dirprwyedig i'w gyhoeddi
Cadeirydd sgriwtini:	Cynghorydd Dylan Rees
Aelod(au) portffolio:	Cynghorydd Dafydd Roberts
Pennaeth gwasanaeth:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro
Awdur yr adroddiad:	Ffreuer Owen, Rheolwr Polisi a'r Gymraeg
Rhif ffôn:	01248 752520
E-bost:	FfreuerOwen@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Perthnasol i bob aelod etholedig

1. Argymhelliad

Gwahoddir y Pwyllgor i graffu a gwneud sylwadau ar adroddiad blynyddol y Gymraeg 2023-24 cyn ei gyflwyno am gymeradwyaeth dirprwyedig gan yr aelod portffolio i'w gyhoeddi.

2. Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / blaenoriaethau corfforaethol eraill

- Mae Cynllun y Cyngor 2023-28 yn adnabod yr iaith Gymraeg fel amcan strategol ar gyfer tymor presennol y Cyngor. Mae'n cynnwys ymrwymadau i ddarparu gwasanaethau Cymraeg o safon ac i ddatblygu defnydd o'r iaith yn ein gweinyddiaeth.
- Un o feysydd blaenoriaeth Strategaeth Hybu'r Gymraeg 2021-26 yw y gweithle, gwasanaethau Cymraeg a'r seilwaith.
- Cymeradwyodd y Cyngor llawn ein polisi iaith Gymraeg ar 12 Mai 2016. Mae'r adroddiad blynyddol yn disgrifio sut cafodd y polisi ei weithredu yn ystod 2023-24.

3. Egwyddorion fel canllaw ar gyfer sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo aelodau wrth graffu ar y pwnc:

3.1 Ffocws ar y cwsmer/dinesydd

Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau

3.2 Ffocws ar werth

Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd

3.3 Ffocws ar risg

Edrych ar unrhyw risgiau

3.4 Ffocws ar berfformiad ac ansawdd

Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd

3.5 Ffocws ar lesiant

Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

3.6 Ffocws ar gydraddoldeb a'r Gymraeg

Effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar:

- y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (wrth wneud penderfyniadau strategol)
- y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

4. Cwestiynau sgritini allweddol

- i. Pa effaith mae gwneud y Gymraeg yn amcan strategol yng Nghynllun y Cyngor yn ei gael ar statws yr iaith o fewn y Cyngor?
- ii. Beth yw'r rheswm am y cynnydd yn nifer y swyddogion sy'n derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg?
- iii. Pa wybodaeth arall fyddai'n ychwanegu gwerth at yr Adroddiad Blynyddol?

5. Cefndir / cyd-destun

O dan Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015 rhaid i'r Cyngor baratoi adroddiad blynyddol yn egluro sut yr aethom ati i gwrdd â safonau'r Gymraeg. Mae'r adroddiad yn cynnwys gwybodaeth am y meysydd canlynol:

- Camau a gymerwyd i gydymffurfio â'r safonau darparu gwasanaethau, llunio polisi a gweithredu
- Camau gweithredol i hyrwyddo safonau'r Gymraeg
- Hunan reoleiddio
- Gwaith datblygol i hybu defnydd o'r Gymraeg gan ddefnyddwyr ein gwasanaethau, ein swyddogion ac yn ein gweinyddiaeth
- Adrodd ar berfformiad – data cwynion, cyflogaeth, hyfforddiant a recriwtio

6. Asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb (gan gynnwys effeithiau ar y Gymraeg)**6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010**

Y prif ystyriaeth cydraddoldeb yw hygyrchedd yr adroddiad blynyddol a'r angen i'w wneud ar gael i gynulleidfa eang (cynulleidfa sy'n cynnwys unigolion sy'n perthyn i'r grwpiau a warchodir dan Deddf Cydraddoldeb 2010). Mae'n bwysig bod arddull yr adroddiad yn addas ac yn rhwydd i'w ddilyn.

Yn unol â'n harfer bydd yr adroddiad ar gael mewn fformatau eraill, yn cynnwys braille a sain, drwy gais. Mae hyn wedi ei nodi'n glir tu mewn i glawr y ddogfen. Bydd hefyd ar gael ar ffurf copi caled yn adeiladau'r Cyngor i unrhyw un sy'n gofyn amdano.

Mae gofal arbennig wedi ei gymryd i sicrhau bod yr adroddiad yn rhwydd i'w ddarllen, bod yr arddull a'r ieithwedd yn addas ac yn gynhwysol, a'i fod yn cwrdd â gofynion hygyrchedd digidol.

Bydd ystyriaeth hefyd yn cael ei roi i greu ymwybyddiaeth o'r adroddiad, ei rannu â phartneriaid perthnasol a pharatoi deunyddiau hyrwyddo sy'n crynhoi'r prif negeseuon.

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Amherthnasol. Nid yw cymeradwyo'r adroddiad blynyddol ar safonau'r Gymraeg yn benderfyniad strategol.

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Yn ogystal ag ystyried cydymffurfiaeth y Cyngor gyda gofynion y safonau, mae paratoi'r adroddiad blynyddol yn gyfle pwysig i ystyried sut aethom ati i hybu a hwyluso cyfleoedd i ddefnyddio'r iaith trwy ein gwasanaethau cyhoeddus ac o fewn ein gweinyddiaeth. Gweler yr adroddiad am y camau a gymerwyd yn ystod y flwyddyn.

Yn unol â gofynion y safonau a'n polisi iaith Gymraeg mae'r adroddiad ar gael yn Gymraeg ac mae hyn wedi ei nodi'n glir yn y fersiwn Saesneg.

7. Goblygiadau ariannol

Amherthnasol.

8. Atodiadau

Adroddiad blynyddol safonau'r Gymraeg 2023-24.

9. Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

- [Hysbysiad cydymffurfio dan adran 44 Mesur y Gymraeg \(Cymru\) 2011](#)
- [Polisi iaith Gymraeg](#)
- [Llunio adroddiad blynyddol safonau'r Gymraeg: Dogfen gyngor arferion da](#)

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Adroddiad blynyddol y Gymraeg 2023-24

Sut aethom ati i gwrdd â'n dyletswyddau ac i hybu a hwyluso
cyfleoedd i ddefnyddio'r iaith

Dyddiad cyhoeddi: Mehefin 2024

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn Saesneg | This publication is available in English

Adroddiad blynyddol y Gymraeg

Trosolwg

Dyma adroddiad blynyddol Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) ar safonau'r Gymraeg. Mae'n egluro sut aethom ati i:

- gydymffurfio â'r safonau,
- hybu a hwyluso cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, a
- sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg yn ystod y cyfnod dan sylw.

Fe'i paratowyd yn unol â gofynion Atodlen 4 o Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015. Yn benodol safonau 158, 164 a 170.

Mae hefyd yn gweithredu fel adroddiad ar gynnydd yn erbyn nod ein polisi iaith (cymal 3.2.4) o sicrhau mai Cymraeg fydd prif iaith ein gweinyddiaeth fewnol, ar lafar ac yn ysgrifenedig.

Mwy o wybodaeth

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael ar ein gwefan yn www.ynysmon.llyw.cymru. Os oes ei angen arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, neu os oes gennych unrhyw gwestiynau am ei gynnwys, cysylltwch â ni gan ddefnyddio'r manylion isod.

Tîm Polisi a'r Gymraeg
Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfa'r Sir
Llangefni
LL77 7TW

Ffôn: 01248 75 00 57
E-bost: Cymraeg@ynysmon.llyw.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd cysylltu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Dogfennau cysylltiedig

Hysbysiad cydymffurfio dan Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011; Polisi Iaith Gymraeg; Strategaeth Hybu'r Gymraeg 2021-2026; Cynllun y Cyngor 2023-2028. I gyd ar gael ar ein [gwefan](http://www.ynysmon.llyw.cymru).

Cynnwys

Rhagair	1
Crynodeb gweithredol	2
Edrych yn ôl dros y flwyddyn	3
Gwasanaethau Cymraeg.....	5
Defnydd mewnol o'r Gymraeg.....	7
Edrych ymlaen.....	9
Atodiad 1: Data cwynion	11
Atodiad 2: Data cyflogaeth, hyfforddiant a recriwtio.....	13
Atodiad 3: Cefndir yr adroddiad	19

Rhagair

Mae gan y Cyngor hwn draddodiad hir o gynnig gwasanaethau Cymraeg i bobl Ynys Môn. Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi cymryd camau breision tuag at wneud y Gymraeg yn brif iaith ein gweinyddiaeth. Mae ein defnydd mewnol o'r Gymraeg wedi datblygu dros amser mewn ffordd sy'n addas ar gyfer ein cyfer fel Cyngor. Rydym yn fwriadol wedi dewis gweithio'n raddol i ddod â phobl efo ni ac adeiladu ar falchder ac ewyllys da ein swyddogion, aelodau etholedig a'n trigolion tuag at yr iaith.

Mae sefydlu'r Gymraeg fel un o amcanion strategol Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023 i 2028 yn ddatblygiad pwysig sy'n adlewyrchu statws yr iaith o fewn ein gwaith â'n gweinyddiaeth. Nod yr amcan yw cynyddu'r cyfleoedd i ddysgu, magu hyder a defnyddio'r iaith. Mesur o lwyddiant eleni yw'r ffaith bod niferoedd ein staff sy'n derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg bron a bod wedi treblu. Mae'r cyrsiau'n amrywio o rai dwys lefel sylfaen i raglenni codi hyder. Braf yw gwybod bod gennym bellach dri dosbarth o ddysgwyr brwd sy'n cyfarfod yn rheolaidd a dymunwn y gorau wrth iddynt symud ymlaen i gam nesaf eu dysgu.

Ynghyd â'n polisi recriwtio cadarn, mae cefnogi ein staff i fod yn ddefnyddwyr hyderus o'r iaith yn allweddol er mwyn darparu gwasanaethau Cymraeg o safon. Testun balchder arbennig eleni oedd cael gwybod gan Gomisiynydd y Gymraeg ein bod wedi cyrraedd pob un o'r safonau iaith Gymraeg a arolygwyd gan y swyddfa. Hoffem ddiolch i'n swyddogion am eu gwaith caled i ennill y clod hwn.

Yn ogystal â chynnal gwasanaethau o safon mae gennym gyfrifoldeb i ddefnyddio ein dylanwad er gwell. Roedd eleni yn flwyddyn arall o gydweithio â'n partneriaid i hyrwyddo'r Gymraeg. Braint oedd cael cymryd rhan mewn digwyddiadau cenedlaethol yng Nghaerdydd a'r Eisteddfod Genedlaethol a thynnu sylw at y gwaith sy'n digwydd yma ym Môn i gynnal a hyrwyddo'r Gymraeg fel iaith fyw yn ein cymunedau.

Cynghorydd Llinos Medi
Arweinydd

Cynghorydd Dafydd Roberts
Aelod Portffolio Addysg a'r
Gymraeg

Dylan J. Williams
Prif Weithredwr

Crynodeb gweithredol

Pwrpas yr adroddiad

Er mai dangos ein cydymffurfiaeth â safonau'r Gymraeg yw prif bwrpas yr adroddiad hwn, mae'n gyfle i ni adlewyrchu ar y flwyddyn ac ystyried sut aethom ati i hybu a hwyluso cyfleoedd i ddefnyddio'r iaith. Mae hefyd yn gyfle i gydnabod gwaith arbennig ein swyddogion sy'n cynnal ein safon uchel o wasanaethau Cymraeg. Dyma rai o'r llwyddiannau:

Statws i'r Gymraeg yng Nghynllun y Cyngor

Mwy yn dysgu a datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg

Defnyddio ein dylwanwad i hyrwyddo'r iaith yn lleol

Sylw cenedlaethol i'n gwaith

Cydymffurfio'n llawn â'n gofynion iaith Gymraeg

Gair am ein gwasanaethau Cymraeg

“Yn sgil yr holl waith casglu tystiolaeth anfonwn y llythyr hwn er mwyn llongyfarch y Cyngor ar gydymffurfiaeth lawn o'r safonau a arolygwyd.”

Comisiynydd y Gymraeg

“Mae'r Gymraeg yn cael ei chydabod a'i gwerthfawrogi fel rhan bwysig o hunaniaeth pobl a'r gymuned leol lle mae'r cartref [gofal] wedi'i leoli.”

Arolygiaeth Gofal Cymru

Edrych yn ôl dros y flwyddyn

Gwelodd y cyfnod sawl datblygiad pwysig i hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg. A datblygu ein defnydd mewnol o'r iaith. Mae'r adran hon yn crynhoi rhai o'r uchafbwyntiau.

Statws i'r Gymraeg

Mae gwneud y Gymraeg yn amcan strategol yng nghynllun y Cyngor yn cadarnhau lle amlwg yr iaith yn ein gwaith a'n gweinyddiaeth. Mae hefyd yn golygu y byddwn yn adrodd yn rheolaidd ar gynnydd yn erbyn yr amcan fel rhan o'n prosesau rheoli perfformiad.

Eleni, datblygodd Grŵp Hyrwyddo'r Gymraeg ddangosyddion newydd y byddwn, o'u cymeradwyo, yn adrodd ac yn craffu arnynt yn chwarterol yn ystod cyfnod y cynllun.

Swyddogion yn dysgu a datblygu

Un o lwyddiannau mawr eleni yw'r cynnydd sylweddol yn niferoedd ein swyddogion sy'n derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg. Treblodd y niferoedd bron a bod, o 15 y llynedd i 43 eleni. Mae sawl rheswm dros y cynnydd hwn:

- Ewyllys da ymhlith ein swyddogion tuag at y Gymraeg ac awydd i gynyddu hyder
- Cefnogaeth rheolwyr llinell i rhyddhau swyddogion i fynychu hyfforddiant
- Ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth gan ein timoedd Dysgu a Datblygu a Polisi a'r Gymraeg
- Cydweithio gyda'n prif ddarparwr Dysgu Cymraeg Gogledd Orllewin

Diolch i raglen Cymraeg Gwaith y Ganolfan Ddysgu Cymraeg Genedlaethol rydym wedi gallu manteisio ar gefnogaeth ariannol i gynnal tri dosbarth dysgu Cymraeg. Dau ar lefel sylfaen ac un lefel canolradd yn cael eu cynnal gan ddau diwtor rhan amser.

I gefnogi ein dysgwyr, lansiom ddashfwrdd newydd ar ein platfform e-ddysgu – Y Gronfa Ddysgu – sy'n dwyn ynghyd pob math o adnoddau i'w helpu gyda'i gwaith.

Cydymffurfio â gofynion iaith

Derbyniom lythyr gan Gomisiynydd y Gymraeg yn cadarnhau ein bod wedi cydymffurfio â'r holl safonau a arolygwyd gan y swyddfa eleni. Dyma'r tro cyntaf i ni dderbyn llythyr o'r fath sy'n rhoi sicrwydd ein bod yn parhau i ddarparu gwasanaethau Cymraeg o safon i bobl Ynys Môn.

Hyrwyddo'r iaith yn lleol

Yn ogystal â darparu gwasanaethau, mae gennym gyfrifoldeb i hyrwyddo'r Gymraeg o fewn a thu allan i'r Cyngor. I wneud hyn yn llwyddiannus mae'n rhaid i ni gydweithio ac arloesi.

Lansiom sawl ymgyrch eleni sy'n pontio gwasanaethau'r Cyngor ac yn dylanwadu'n uniongyrchol ar bobl yn ein cymunedau. Dau o'r rhain yw:

- Môn sy'n ystyriol o drawma; ac
- Ynys oed gyfeillgar

Mae'r rhaglenni gwaith hyn yn effeithio ar rai o'n trigolion fwyaf bregus, sef plant a phobl ifanc sydd wedi dioddef profiadau eithriadol a phobl hŷn sy'n ddibynnol arnom am gefnogaeth. Gwyddom fod derbyn gwasanaethau iaith gyntaf yn cael effaith uniongyrchol ar lesiant ac mae'r Gymraeg yn ystyriaeth ganolog i'r gwaith.

Mae MônActif a'n gwasanaethau ieuencid yn cynnal gweithgareddau dwyieithog rheolaidd sy'n creu cyfleoedd cyson i'n plant a'n pobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg. Bydd parhau i gydweithio efo'r Urdd yn flaenoriaeth wrth i ni edrych ymlaen at groesawu Eisteddfod yr Urdd yma yn 2026.

Sylw cenedlaethol i'n gwaith

Cawson sawl gwahoddiad eleni i rannu gwybodaeth am ein harferion mewn digwyddiadau cenedlaethol. Cymerodd ein Rheolwr Polisi a'r Gymraeg ran mewn digwyddiadau a drefnwyd gan Archwilio Cymru yng Nghaerdydd a Llandudno. Pwrpas y sesiynau oedd dathlu sefydliadau sy'n gwneud cynnydd da yn erbyn yr amcan llesiant cenedlaethol o greu Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu.

Mewn sgwrs banel wedi ei drefnu gan Gomisiynydd y Gymraeg yn yr Eisteddfod Genedlaethol, tynnodd y rheolwr sylw at effaith ein strategaeth hybu'r Gymraeg a'r camau sydd wedi eu cymryd gennym i hyrwyddo'r iaith.

Gwasanaethau Cymraeg

Mae'r adran hon yn crynhoi camau i gydymffurfio â safonau cyflenwi gwasanaethau a llunio polisi. Y safonau cyflenwi gwasanaethau sy'n ymwneud â'r ffordd yr ydym yn delio â phobl Ynys Môn. Ymysg pethau eraill, maent yn sôn am ddelio â phobl dros y ffôn neu wyneb yn wyneb, ein cyhoeddiadau â'n presenoldeb ar-lein. O dan y safonau llunio polisi rhaid i ni hefyd ystyried effaith ein penderfyniadau ar y Gymraeg.

Rheoli perfformiad

Dangosyddion

Datblygodd Grŵp Hyrwyddo'r Gymraeg ddangosyddion newydd fydd yn cael eu hadrodd yn chwarterol i'n byrddau moderneiddio fel rhan o brosesau rheoli perfformiad y sgôr fwrdd corfforaethol a'n dogfen gyflawni flynyddol. Gallwch ddarllen mwy am y prosesau hyn yng nghynllun y Cyngor.

Hunan-asesu

Fe wnaeth ein penaethiaid asesu cydymffurfiaeth eu gwasanaethau yn erbyn ein dyletswyddau iaith Gymraeg. Cafwyd sicrwydd cyffredinol bod gwasanaethau'n cwrdd â gofynion y safonau a'n polisi iaith. Roedd hyn yn bennaf oherwydd gallu iaith Gymraeg ein swyddogion a lefel uchel o ymwybyddiaeth o'r gofynion.

Nodwyd rhai heriau, yn benodol trafferthion i recriwtio swyddogion cymwys i swyddi o natur arbenigol. Trafodwyd hefyd yr heriau o allanoli gwasanaethau i gwmnïau nad ydynt yn deall natur ddwyieithog ein gwaith. Mae cydweithio â chwmnïau preifat, sy'n bennaf yn darparu arbenigedd technegol, yn aml yn golygu ymdrech ychwanegol sylweddol i'n swyddogion i wneud yn siŵr bod gwasanaethau'n gweithio'n ddwyieithog.

Grŵp Hyrwyddo'r Gymraeg

Cyfarfu'r grŵp bedair gwaith yn ystod y flwyddyn i ystyried ein cynlluniau i hyrwyddo a datblygu defnydd o'r Gymraeg. Ymhlith materion eraill, arweiniodd y trafodaethau at:

- ddatblygu dangosyddion iaith Gymraeg newydd,
- hyrwyddo fersiwn Gymraeg ffurflen gofrestru gwastraff gwrdd i gynyddu defnydd o'r Gymraeg ar ein gwefan
- creu adnodd i helpu rheolwyr gefnogi staff sy'n derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg
- gwella cyfathrebu gydag aelodau etholedig am hyfforddiant ac adnoddau i ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg; a
- cynnal digwyddiad i lansio dashfwrdd iaith Gymraeg newydd ar y Gronfa Ddysgu

Arfer effeithiol

Mae esiamplau o arferion effeithiol gan wasanaethau sy'n mynd ati'n rhagweithiol i wella eu perfformiad eu hunain yn cynnwys:

Pob tudalen ar ein prif wefan yn nodi ein bod yn croesawu cyswllt yn y Gymraeg a bod ein holl ddogfennau ar gael yn Gymraeg

Siarter Craffu newydd yn pwyleisio asesu effaith ein penderfyniadau ar y Gymraeg

Llofnod e-bost y tîm Dysgu a Datblygu yn cynnwys linc at ein polisi iaith Gymraeg ar ein gwefan

Tîm Archwilio yn rhannu gair Cymraeg y dydd

Pencampwyr iaith Gymraeg Hamdden yn cyfarfod yn rheolaidd

Cyfieithu

Fel arfer, mae cefnogaeth y gwasanaeth Cyfieithu'n hanfodol er mwyn cwrdd â'n dyletswyddau o dan y safonau. Cyfieithodd y tîm dros **ddwy filiwn o eiriau** eleni a darparodd wasanaeth cyfieithu ar y pryd mewn **255 o gyfarfodydd**.

2022-23	2023-24
2,204,718	2,010,291
Geiriau gyfieithwyd	Geiriau gyfieithwyd

Gwirio uniongyrchol

Arolygon cydymffurfiaeth

Cynhaliodd ein Swyddog Hyrwyddo Polisi a'r Gymraeg arolygon siopwr cudd o'n gwasanaethau ffôn eleni wnaeth ganfod lefelau uchel o gydymffurfiaeth â gofynion y safonau a'n polisi iaith. Asesodd bod swyddogion yn cyfarch galwyr yn Gymraeg yn gyntaf ac a'r sgiliau oedd eu hangen i ddelio â galwadau yn Gymraeg.

Deall profiadau defnyddwyr

Cwynion

Derbynion saith cwyn eleni oedd yn creu amheuaeth o fethiant i gydymffurfio â safonau'r Gymraeg. Pedair ohonynt yn ymwneud â safonau cyflenwi a thair am y safonau llunio polisi.

2022-23	2023-24
4	7
Nifer y cwynion	Nifer y cwynion

Cafodd dau o'r cwynion eu cyflwyno i ni gan Gomisiynydd y Gymraeg. Penderfynodd y Comisiynydd beidio ymchwilio i un ohonynt ac, ar adeg paratoi'r adroddiad hwn rydym yn disgwyl penderfyniad mewn perthynas â'r ail gŵyn.

Gallwch weld manylion y cwynion yr atodiadau.

Defnydd mewnol o'r Gymraeg

Mae'r rhan hwn o'r adroddiad yn crynhoi camau i annog defnyddio'r Gymraeg yn ein gweinyddiaeth ac i gefnogi ein swyddogion a'n cynghorwyr i ddefnyddio'r iaith wrth eu gwaith. Mae hefyd yn egluro sut yr ydym yn mynd ati i weithio tuag at gyflawni'r nod canlynol yn ein [polisi iaith Gymraeg](#):

Nod y Cyngor yw sicrhau mai Cymraeg fydd prif iaith gweinyddiaeth fewnol y Cyngor, ar lafar ac yn ysgrifenedig. Er mwyn cyflawni hyn bydd y Cyngor yn monitro cynnydd yn flynyddol trwy gyhoeddi adroddiad arno i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini ar yr un pryd â'r adroddiad blynyddol ar weithrediad y polisi iaith Gymraeg.

Cymal 3.2.4

Rheoli perfformiad

Recriwtio

Ers mabwysiadu ein polisi iaith Gymraeg yn 2016, rydym wedi cymryd camau breision tuag at gyflawni'n nod o wneud y Gymraeg yn brif iaith ein gweinyddiaeth fewnol. Hyn yn bennaf o ganlyniad i gadernid ein **polisi recriwtio a dethol**.

Ers cyflwyno canllawiau ar ddynodi lefelau sgiliau iaith 2019, mae elfen o allu yn y Gymraeg yn gysylltiedig â phob swydd a hysbysebwr gennym. Mae'r canllawiau wedi llwyddo i osod disgwyliadau clir ar reolwyr ac ymgeiswyr fel ei gilydd. Dim ond yn dilyn methiant i benodi a derbyn cydsyniad ein **panel recriwtio** y caniateir newid gofynion iaith swydd.

Ni hysbysebom unrhyw swyddi â sgiliau Cymraeg dymunol eto eleni. Ers 2019, dim ond ar bedwar achlysur yr ydym wedi hysbysebu swyddi o'r natur hon. Mae hyn yn rhoi sicrwydd i ni fod gan bron pob aelod newydd o staff elfen o allu yn y Gymraeg. Teg yw cydnabod bod mabwysiadu'r polisi hwn yn lleihau'r farchnad o ymgeiswyr cymwys am swyddi efo ni. Ond, credwn fod hwn yn gam sylfaenol bwysig sy'n dangos ymrwymiad pendant i gwrdd â nod ein polisi iaith.

Fel y llynedd, roedd mwyafrif y swyddi a hysbysebwyd gennym yn gofyn am y lefel uchaf o sgiliau yn y Gymraeg, sef lefel pump yn ôl ein fframwaith sgiliau iaith (ar gael yn atodiad dau). Roedd llai na chwarter yr holl swyddi yn gofyn am sgiliau lefel un a dau. Golyga hyn bod mwyafrif helaeth y swyddi yn gofyn am ymgeiswyr â sgiliau iaith Gymraeg lefel tri ac uwch, sef lefel canolradd yn ôl y fframwaith.

Croesawom **129** aelod newydd o staff yn ystod y flwyddyn. Derbyniodd bob un ohonynt gyflwyniad ar ofynion y safonau cyflenwi gwasanaethau fel rhan o'u hanwythiad. Roedd cyfarfod â chydweithwyr newydd hefyd yn gyfle i'r tîm Polisi a'r Gymraeg rannu adnoddau iaith gwaith, sef bathodyn, llofnod e-bost a chefnidir cyfarfod rithiol i ddangos i eraill eu bod yn siarad neu'n dysgu Cymraeg.

Ymchwil rhanbarthol

Fel aelod blaengar o is-grŵp iaith Gymraeg Bwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd a Môn, cawsom gyfle eleni i arwain gwaith ymchwil arloesol i'r maes recriwtio. Bwriad y prosiect – fydd yn adrodd ei ganfyddiadau ym mis Mehefin 2024 ^[DS1]– yw helpu sefydliadau recriwtio mwy o siaradwyr Cymraeg trwy leihau unrhyw rwystrau i ymgeiswyr.

Mae nifer o sefydliadau lleol a chenedlaethol sy'n gweithio ar draws gogledd Cymru wedi cymryd rhan yn y gwaith a gobeithiwn y gall eraill ddysgu o rai o'n harferion recriwtio ni.

Modelu ein defnydd mewnol o'r Gymraeg

Cawsom gyfle arbennig eleni i fod yn rhan o brosiect cydweithio dan arweiniad Comisiynydd y Gymraeg. Nod y prosiect yw adnabod gwahanol fodelau o weinyddu yn Gymraeg er mwyn gallu rhannu arfer ddau gyda sefydliadau eraill sy'n gweithredu safonau'r Gymraeg.

Prif bartneriaid eraill y prosiect yw Llywodraeth Cymru, Cyngor Sir Gâr a Chyfoeth Naturiol ^[Cymru]^[DS2]. Cawsom gyfle i rannu gwybodaeth am ein defnydd mewnol o'r iaith fydd, yn y pen draw, yn cael ei rannu â sefydliadau eraill sydd eisiau gwneud y Gymraeg yn brif iaith fel esiampl i'w efelychu.

Byddwn yn parhau i gymryd rhan yn y prosiect – sydd hefyd yn cynnwys partneriaid ymgynghorol fel y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a Dysgu Cymraeg – y flwyddyn nesaf a gobeithiwn y bydd y gwaith o ddefnydd wrth i ni adolygu ein polisi iaith Gymraeg.

Deall profiadau defnyddwyr

Data hyfforddiant

Manteisiodd 43 o swyddogion ar gyrsiau dysgu Cymraeg eleni, sy'n gynnydd sylweddol o gymharu â llynedd. Roedd y cyrsiau'n amrywio o rai lefel mynediad i lefel uwch ac yn cael eu cynnig ar-lein, mewn dosbarth neu gyfuniad o'r ddau gyfrwng. Mynychodd un swyddog gwrs preswyl yn Nant Gwrtheyrn.

2022-23		2023-24
15	-	43
Cyrsiau dysgu Cymraeg		Cyrsiau dysgu Cymraeg

I gefnogi swyddogion sy'n dysgu neu am roi sglein ar eu sgiliau Cymraeg, creodd y tîm Dysgu a Datblygu ddashfwrdd newydd. Y nod yw dwyn ynghyd yr holl adnoddau sydd ar gael i helpu swyddogion mewn un man hwylus. Mae'n cynnwys gwybodaeth am gyrsiau, cymorth sillafu, tips i ddefnyddio mwy o Gymraeg yn y gwaith a llawer mwy.

Edrych ymlaen

Dyma gipolwg ar rai o'r datblygiadau sydd ar y gweill ar gyfer y flwyddyn i ddod:

-

Adolygu ein polisi iaith Gymraeg
-

Parhau i gydweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg
-

Cynyddu ymhellach nifer ein staff sy'n derbyn hyfforddiant
-

Adrodd yn erbyn dangosyddion iaith Gymraeg
-

Codi ymwybyddiaeth o'n harferion a dylanwadu ar eraill

Mae'n debyg mai prif lwyddiant eleni oedd y cynnydd aruthrol yn y niferoedd yn dysgu a datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg. Yn ôl data o sgysiau blynyddol cydweithwyr gyda'i rheolwyr, gwyddom fod diddordeb mewn hyfforddiant yn parhau i dyfu. Byddwn yn adeiladu ar ein perthynas gyda thiwtoriaid Dysgu Cymraeg Gogledd Orllewin i wneud yn siŵr bod cyrsiau addas yn cael eu hadnabod i ddysgwyr newydd, a bod ein dysgwyr presennol yn cael eu cefnogi yng nghan nesaf eu cyrsiau.

Byddwn yn parhau i roi sylw i'n defnydd mewnol o Gymraeg trwy gydweithio â Chomisiynydd y Gymraeg ar brosiect i sefydlu modelau gweinyddu y gall sefydliadau eraill ddysgu ohonynt. Gobeithiwn y bydd y prosiect hwn nid yn unig yn gyfle i rannu ein harferion da ag eraill, ond yn helpu ni i ddatblygu ein hunain ymhellach.

Rydym yn bwriadu adolygu ein polisi iaith Gymraeg i wneud yn siŵr ei fod yn adlewyrchu'r cynnydd yn ein defnydd mewnol o'r Gymraeg yn cynnwys uchelgais amcan strategol y Gymraeg yng nghynllun y Cyngor.^[DS3] Bydd ein Porth Polisi

newydd yn ein helpu i wneud yn siŵr bod staff yn ymwybodol ac yn deall disgwyliadau'r polisi.

Fel y llynedd byddwn yn manteisio ar bob cyfle i ddylanwadu ar eraill a rhannu gwybodaeth am ein harferion. Bydd hyn yn cynnwys cymryd rhan yng nghynhadledd flynyddol Comisiynwyr Iaith y byd yng Nghaerdydd. Yn lleol, byddwn yn rhoi sylw i'n cynghorau tref a chymunedau er mwyn gwneud yn siŵr eu bod yn derbyn cefnogaeth i ddefnyddio'r Gymraeg.

Mehfin 2024

Atodiad 1: Data cwynion

Dyma fanylion y cwynion gafodd eu gwneud i ni dros y flwyddyn am ein defnydd o'r Gymraeg. Mae'r ddau dabl cyntaf yn cynnwys manylion cwynion sy'n cwrdd â diffiniad ein gweithdrefn gwynion, sef cwynion gan bobl a effeithiwyd yn uniongyrchol gan yr amgylchiadau.

Mae'r trydydd tabl yn cynnwys manylion cwynion 'eraill' neu sylwadau gan bobl yn nodi consyrn ond na effeithiwyd arnynt yn uniongyrchol. Mae hefyd yn cynnwys cwynion sy'n ymwneud â'n defnydd o'r Gymraeg ond nad ydynt yn creu amheuaeth o fethiant i gydymffurfio â'r safonau.

Tabl 1: Cwynion yn ôl dosbarth o safonau

Dosbarth safonau	Nifer
Cyflenwi gwasanaethau	4
Llunio polisi	3
Gweithredu	0
Cyfanswm	7

Tabl 2: Manylion cwynion

Cwyn	Dosbarth safonau	Manylion
2023/24-01	Llunio polisi	Defnydd o ddarparwr wedi ei leoli tu allan i Gymraeg i ymdrin â ffurflenni treth Cyngor
2023/24-02	Llunio polisi	Methiant honedig i asesu effaith cais cynllunio ar y Gymraeg (gohebiaeth gan Gomisiynydd y Gymraeg)
2023/24-03	Cyflenwi gwasanaethau	Defnydd o enwau lleoedd Saesneg ar restr Cymraeg o leoliadau biniau tymhorol
2023/24-04	Cyflenwi gwasanaethau	Arwydd dros dro ar draeth yn arddangos testun Saesneg uwchben y Gymraeg
2023/24-05	Cyflenwi gwasanaethau	Diffyg defnydd honedig o'r Gymraeg mewn gwerau nofio
2022/23-06	Llunio polisi	Diffyg defnydd o'r Gymraeg gan gwmni a honnwyd i fod wedi derbyn arian grant
2022/23-07	Cyflenwi gwasanaethau	Llythyr uniaith Saesneg ynglŷn â'r gofrestr etholiadol (gohebiaeth gan Gomisiynydd y Gymraeg)

Tabl 3: Cwynion eraill

Rhif	Sylw
1	Arwydd preifat Saesneg
2	Arwydd preifat Saesneg
3	Arwydd preifat Saesneg
4	Arwydd ffordd (nid o eiddo'r Cyngor) yn dangos enw lle answyddogol

Atodiad 2: Data cyflogaeth, hyfforddiant a recriwtio

Dyma wybodaeth am sgiliau iaith Gymraeg ein swyddogion. Rydym wedi categoraiddio'r wybodaeth i gyd-fynd â diffiniadau ein fframwaith sgiliau iaith sy'n pennu gwahanol lefel o allu yn y Gymraeg:

Lefel 0: Ymwybyddiaeth

- Dim sgiliau

Lefel 1: Mynediad

- Yn gallu sgwrsio'n gyffredinol (cyfarchion, enwau, dywediadau, enwau lleoedd)
- Yn gallu deall ymholiadau sylfaenol
- Yn gallu darllen geiriau ac ymadroddion sylfaenol, fel arwyddion neu nodiadau byr a syml
- Yn gallu ysgrifennu negeseuon sylfaenol

Lefel 2: Sylfaen

- Yn gallu ateb ymholiadau syml sy'n ymwneud â'r gwaith
- Yn gallu deall sgwrs gymdeithasol sylfaenol
- Yn gallu darllen deunydd syml sy'n ymwneud â'r gwaith (yn araf)
- Yn gallu ateb gohebiaeth syml gyda chymorth

Lefel 3: Canolradd

- Yn gallu cynnal sgwrs â rhywun arall, gyda pheth petruster, am faterion gwaith arferol
- Yn gallu dilyn sgwrsiau arferol sy'n ymwneud â'r gwaith rhwng siaradwyr Cymraeg rhugl
- Yn gallu darllen deunydd arferol gyda geiriadur
- Yn gallu drafftio testun arferol, gyda chymorth golygyddol

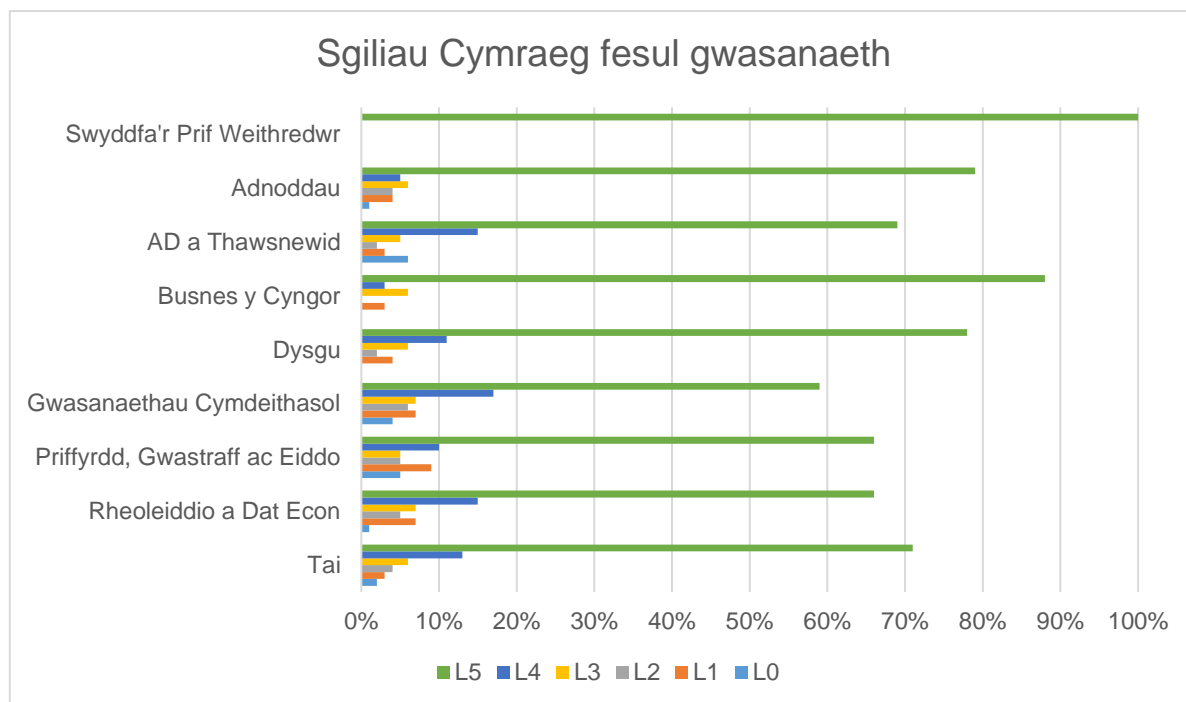
Lefel 4: Uwch

- Yn gallu siarad yr iaith yn y rhan fwyaf o sefyllfaoedd gyda rhai geiriau Saesneg
- Yn gallu dilyn y rhan fwyaf o sgwrsiau sy'n ymwneud â'r gwaith gan gynnwys trafodaethau grŵp
- Yn gallu darllen y mwyafrif o ddeunydd yn eich maes eich hun
- Yn gallu paratoi'r rhan fwyaf o'r deunydd ysgrifenedig sy'n gysylltiedig â'r maes, gyda pheth cymorth gwirio

Lefel 5: Medrus

- Yn gallu cynnal sgwrs ac ateb cwestiynau, am gyfnod estynedig pan fo angen
- Yn gallu deall pob sgwrs sy'n ymwneud â'r gwaith
- Yn gallu deall yr holl ddeunydd sy'n ymwneud â'r gwaith
- yn medru cwblhau gwaith ysgrifennu cymhleth heb yr angen i wirio

Sgiliau Cymraeg fesul gwasanaeth

Tîm Arweinyddiaeth (yn cynnwys prif weithredwr, dirprwy, cyfarwyddwyr a chynorthwyr personol)

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 9
 Nifer y dychweliadau: 9
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	0	0	0	0	0	9
Canran	0%	0%	0%	0%	0%	100%

Adnoddau

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 94
 Nifer y dychweliadau: 94
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	1	4	5	6	8	70
Canran	1%	4%	5%	6%	9%	74%

Adnoddau Dynol a Thrawsnewid

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 93
 Nifer y dychweliadau: 93
 Canran dychweliadau: 90%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	6	3	1	4	13	66
Canran	6%	3%	1%	4%	14%	71%

Busnes y Cyngor

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 38
 Nifer y dychweliadau: 38
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	0	1	0	2	1	34
Canran	0%	3%	0%	5%	3%	89%

Dysgu

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 76
 Nifer y dychweliadau: 76
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	0	1	2	4	10	59
Canran	0%	1%	3%	5%	13%	78%

Gwasanaethau Cymdeithasol

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 715
 Nifer y dychweliadau: 715
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	28	45	53	56	110	423
Canran	4%	6%	7%	8%	15%	59%

Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 316
 Nifer y dychweliadau: 316
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	19	31	22	15	31	198
Canran	6%	10%	7%	5%	10%	63%

Rheoleiddio a Datblygu Economaidd

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 320
 Nifer y dychweliadau: 320
 Canran dychweliadau: 100%

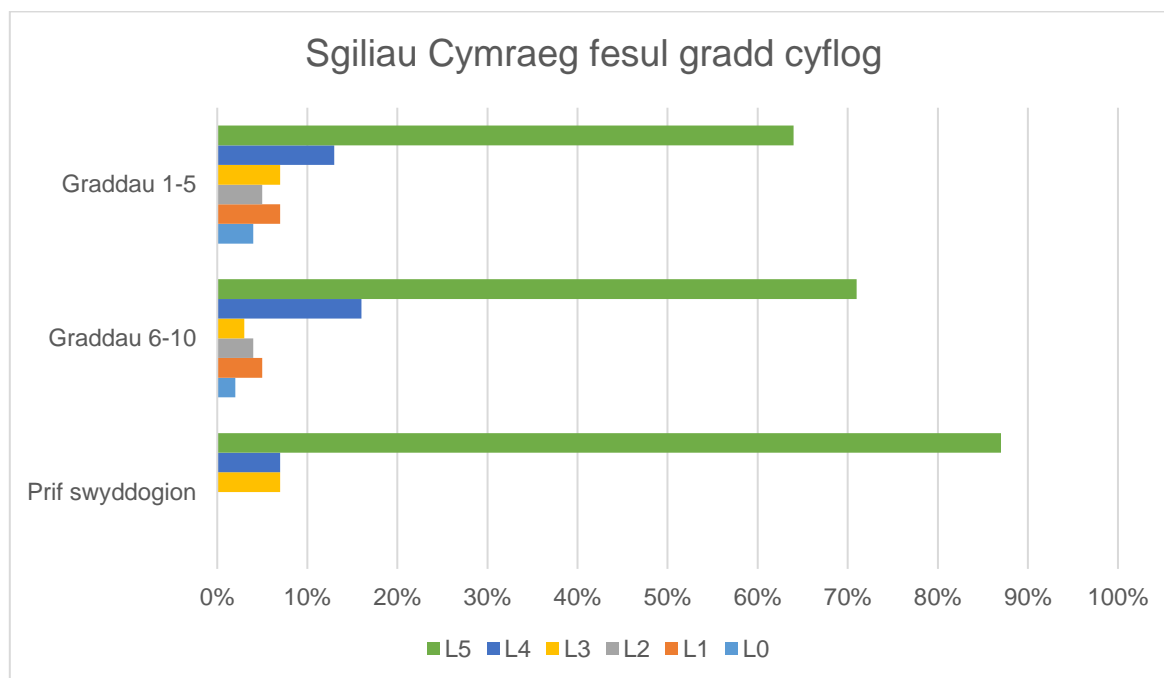
Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	6	23	15	29	48	199
Canran	2%	7%	5%	9%	15%	62% [DS4]

Tai

Nifer swyddogion yn y gwasanaeth: 175
 Nifer y dychweliadau: 175
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	4	6	9	10	24	122
Canran	2%	3%	5%	6%	14%	70%

Sgiliau Cymraeg fesul gradd gyflog

Graddau 1-5

Nifer y gweithwyr yn y raddfa: 1369
 Nifer y dychweliadau: 1369
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	56	96	89	109	177	842
Canran	4%	7%	7%	8%	13%	62%

Graddau 6-10

Nifer y gweithwyr yn y raddfa: 456
 Nifer y dychweliadau: 456
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	9	18	20	16	67	326
Canran	2%	4%	4%	4%	15%	71%

Prif swyddogion

Nifer y gweithwyr yn y raddfa: 15
 Nifer y dychweliadau: 15
 Canran dychweliadau: 100%

Lefel	L0	L1	L2	L3	L4	L5
Nifer	0	0	0	1	1	13
Canran	0%	0%	0%	7%	7%	87%

Hyfforddiant

Hyfforddiant sgiliau iaith Gymraeg

Dyma fanylion y niferoedd a dderbyniodd hyfforddiant i hybu neu ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg yn ystod y flwyddyn.

Cymhwyster	Nifer
Mynediad	14
Sylfaen	13
Canolradd	8
Lefel uwch	5
Codi hyder	3
Cyfanswm	43

Iaith cyrsiau hyfforddi

Ein nod yw dynodi a chadw cofnod o gyfrwng iaith pob un o'n sesiynau hyfforddi mewnol. Mae'n bwysig nodi nad yw dewisiadau cofnodi ein system Adnoddau Dynol yn ddelfrydol ar gyfer casglu data o'r fath – er mae addasiadau yn cael eu gwneud â llaw i sicrhau fod y data mor gyfredol â phosib – wrth ystyried y ffigyrau isod.

O ran y cyrsiau a ddynodir fel rhai 'dwyieithog', gall hyn olygu fod un ai'r hyfforddwr yn gallu cyflwyno'r sesiwn yn ddwyieithog neu fod darpariaeth cyfieithu ar y pryd ar gael. Yn hynny o beth mae'n golygu fod swyddogion yn gallu holi/ateb cwestiynau yn eu dewis iaith.

Mae'r tabl isod yn ystyried hyfforddiant sydd wedi cael ei gynnis yn fewnol dros y flwyddyn, ac yn dangos y nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddiant trwy gyfrwng y Gymraeg a Dwyieithog yn ystod y flwyddyn.

	2022-23	2023-24
Nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigwyd gennym yn Gymraeg	640	236
Nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigwyd gennym yn ddwyieithog	349	554
Canran o gyfanswm nifer y staff a fynychodd y cwrs a fynychodd y fersiwn Gymraeg	55%	30%

Mae'n amlwg o'r ffigurau uchod bod nifer y staff sydd fynychodd hyfforddiant cyfrwng Cymraeg wedi gostwng ers 2022-2023, ond mae nifer y staff fynychodd hyfforddiant dwyieithog wedi cynyddu. Gallai hyn fod oherwydd bod angen i ni sicrhau bod arian yn cael ei wario'n fwy effeithiol a chynnig mwy o sesiynau dwyieithog.

Categoreiddio swyddi

Yn 2019 cyhoeddom ganllawiau yn gosod allan lefel isafswm o sgiliau iaith Gymraeg ar gyfer gwahanol fathau o swyddi. Er ein bod yn parhau i categoreiddio swyddi yn unol â gofynion y safonau, anaml ystyriwn sgiliau iaith Cymraeg yn ddymunol. Yn hytrach, mae elfen o sgiliau yn y Gymraeg yn perthyn i bob swydd sy'n gymesur â natur y rôl.

Dyma fanylion y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennym yn ystod y flwyddyn yn ôl eu gofynion sgiliau iaith Gymraeg.

	Nifer
Swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 1	60
Swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 2	15
Swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 3	261
Swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 4	85
Swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 5	192
Swyddi lle bod lle nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol	0

Atodiad 3: Cefndir yr adroddiad

1. **Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011** yw'r fframwaith cyfreithiol sy'n gosod dyletswydd arnom i gwrdd â safonau sy'n ymwneud â'r Gymraeg. Mae'r safonau'n egluro sut mae disgwyl i ni ddefnyddio neu ystyried yr iaith mewn gwahanol sefyllfaoedd. Egwyddorion sylfaenol y safonau yw:
 - na ddylem drin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg; ac
 - y dylem hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg er mwyn ei gwneud yn haws i bobl ddefnyddio'r iaith.
2. Derbyniom **hysbysiad cydymffurfio** gan Gomisiynydd y Gymraeg yn 2015. Dyma'r ddogfen sy'n nodi'r union safonau y mae'n rhaid i ni gydymffurfio â nhw. Mae **160 o safonau** i gyd wedi eu gosod arnom. Gallwch weld eu manylion, a darllen mwy am ein trefniadau i gwrdd â nhw, ar ein [gwefan](#).
3. Ein **polisi iaith Gymraeg** sy'n egluro sut y byddwn yn gweithredu'n unol â gofynion y safonau. Cafodd ei fabwysiadau'n fuan wedi i'r safonau ddod i rym yn 2016. Mae'n dilyn yr egwyddor bod gan y Gymraeg a'r Saesneg statws cyfartal yn ein gwaith a'n gweinyddiaeth. Mae hefyd yn cydnabod ein cyfrifoldeb i ddiogelu a hyrwyddo'r Gymraeg a datblygu defnydd o'r iaith oddi fewn ac oddi allan i'r Cyngor.
4. Ochr yn ochr â'n polisi iaith a'r safonau eu hunain, rydym yn cyhoeddi **adroddiad blynyddol** sy'n disgrifio sut yr ydym wedi cyflawni ein dyletswyddau mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae hefyd yn cynnwys data penodol y mae'n rhaid i ni adrodd arno'n flynyddol am gwynion, sgiliau Cymraeg ein swyddogion, hyfforddiant a swyddi a hysbysebwyd gennym. Mae'r wybodaeth hon i'w chael yn llawn yn yr atodiadau.
5. Cafodd yr adroddiad ei gymeradwyo gan ein Tîm Arweinyddiaeth, sy'n cynnwys ein prif weithredwr, dirprwy a'n cyfarwyddwyr. Craffwyd arno'n ffurfiol gan ein Pwyllgor Sgriwtini (Partneriaeth ac Adfywio) a caiff ei gefnogi gan ein Pwyllgor Gwaith. Cafodd ei gymeradwyo'n derfynol gan yr aelod portffolio perthnasol.

Ein Rheolwr Polisi a'r Gymraeg sydd â chyfrifoldeb dydd i ddydd am y safonau ac am hyrwyddo'r Gymraeg o fewn y Cyngor. Y Prif Weithredwr yw'r aelod o'r Tîm Arweinyddiaeth sy'n gyfrifol am gadw trosolwg strategol ar faterion sy'n ymwneud â'r iaith. Mae gennym hefyd aelod portffolio sy'n cymryd cyfrifoldeb am y Gymraeg ar y Pwyllgor Gwaith. Mae Grŵp Hyrwyddo'r Gymraeg, sy'n cynnwys cynghorwyr a swyddogion allweddol, yn cadw trosolwg dros ein defnydd o'r Gymraeg ac yn helpu i hybu'r iaith ym mhob agwedd o'n gwaith.